

“Theater is de mensen zo veel mogelijk wijs maken, ze zo veel mogelijk beliegen. Ook jou beliegen he Theo! Maar wel in een poëtische zin. Het is de illusie van jezelf tonen, je broosheid. Niet de illusie die in het theater bestaat, maar de illusie van jezelf. Een mooie leugen feitelijk. De acteurs belieg ik niet. Aan de basis ligt voor mij een sociaal gedrag: willen samenwerken met jonge mensen, samen iets maken waardoor er vriendschap ontstaat. Dat vind ik heel belangrijk: de onderlinge vriendschap om theater te kunnen maken. Vriendschap is een norm. Dat wil niet zeggen dat we een pact sluiten met het publiek.”

Hou je bij het werken aan een productie rekening met dat publiek?

“Ik overschat noch onderschat het publiek. Ik ga ervan uit dat het publiek net als ik gewoon over straat loopt. Je bent er vanzelfsprekend mee bezig, maar we werken er niet concreet aan. Dus ook geen toegevingen, nooit.”

Badje water

Is het je overtuiging dat je eigen integriteit en het eerlijke zoeken van de groep voldoende zijn om getoond te worden? Het is toch een verrassende vaststelling dat een publiek gefascineerd blijft kijken naar twee mensen die zich wassen, wat de meest alledaagse handeling is. De voorstelling bouwde volledig de idee af dat theater een sublimering moet zijn. Theater integendeel als een zeer dagelijks standpunt. Een algemene reactie was dat het een ander kijkgedrag betekende. Maar het was een ander kijkgedrag als je 't vergelijkt met het klassieke theater, niet als je 't vergelijkt met de manier waarop wij hier rondkijken.

“Dat is de poëzie van deze voorstelling. De anti-sublimatie is er de kracht van, terwijl kunst altijd met

sublimatie te maken heeft. En het theater is zelfs dubbel artificieel, dat zijn twee houten benen. De sublimatie overstijgt zichzelf daar en wordt terug niets meer. Ik wil in deze voorstelling een anti-sublimatie toepassen, zodat het terug poreus wordt, terug menselijk, in plaats van de über-sublimatie die on-menselijk is.

Eric en Els staan al op een scène. Als ik dat theatraliseer of daar nog een lichteffectje bijplaats, dan oversublimeer ik. Daarom gewoon een badje water, een washandje, zeep en ze wassen zich. Maar ze zijn dan ook vuil, het moet gebeuren. In het klassieke theater zouden ik en de andere mensen het na tien voorstellingen kotsbeu zijn. We hebben er tijdens het werkproces zorgvuldig over gewaakt niet in 'theater'-maken te vervallen. Door die anti-sublimatie wordt het terug boeiend, is er een bepaalde vrijheid binnen structuren. Door zichzelf voordurend zwak en kwetsbaar op te stellen, zoeken de mensen constant een verdediging tegenover het publiek en tegenover zichzelf. In het burgerlijk

theater hebben de acteurs die verdediging vanaf de première.”

Die opstelling plaatst de toeschouwer wel in de rol van een voyeur. Wat eigenlijk geen onprettige ervaring is.

“Natuurlijk! Dat was ons standpunt. Het publiek wordt de vampier en wij de mooie vrouwen. Zo komen we terug op die anti-sublimatie. *Het is theater zoals te verwachten en te voorzien was* is feitelijk zo agressief, maar anderzijds zo broos dat je 't kunt uitzuigen. Iedereen heeft die agressiviteit in zich, maar de meeste mensen zijn er bang voor. Ze zijn te laks en te veel met hun eigen fatsoen bezig om het te durven uiten. Maar ze genieten ervan. Dat is de hypocrisie en het voyeurisme van het publiek.”

(*) Bart Patoor, Interview Jan Fabre, C.E.T.-Bulletin, januari 1983, blz. 31.

(**) Idem, blz. 29.

Theo Van Rompay

Jan Fabre

° ANTWERP (BELGIUM) 1958 DECEMBER 14

Studies:

- The City Institute For Fine Arts and Crafts (4 years) - Antwerp.
- Royal Academy For Fine Arts (4 years) - Antwerp.

Exhibitions:

- «Black and White Drawings» - Gallery Curiosity (Antwerp, 1977)
- «Black and White Drawings and some Red Details» - The London Art Gallery (Antwerp, 1978)
- «Arte Flammingsa Contemporanea» - Palazzo Rucellai (Firenze, Italy, 1979)
- «Wetskamer» - Gallery Workshop (Antwerp, 1979)
- «Mond-Oog-Oor Arts» - Gallery Workshop (Antwerp, 1980)
- «Bicart-prints» - Stempelplaats (Amsterdam, 1980)
- «American Works and Window Performance» - Gallery Blanco (Antwerp, 1980)
- «Bicart-Room» - Salon Odessa (Leiden, 1981)
- «Homo Fabere» - Cultureel Centrum (Antwerp, 1981)
- «Money and Art or Art and Money» - Gallery of the School of Visual Arts (New York City, 1982)
- «Feast of Friends» - Gallery De Rode Boom (Den Haag, 1982)

Performances:

- «Money» - AnkerruiTheater (Antwerp, 1979)
- «Rea(dy)make of Performance Money» - AnkerruiTheater (Antwerp, 1980)
- «Ibad of the Bicart and History of Art» - Stichting De Appel (Amsterdam, 1980)
- «Performance X... L'ART EST ENNUI CULTIVE» - Organisation C.A.I.R.N. (Paris, 1981)
- «T.Art» - Washington University, Philosophy Dept. (St.-Louis, 1981)

Live-installation:

- «Money (Art) in Culture» presented at The Symposium Art in Culture organized by Communication and Cognition. University of Ghent (Ghent, 1980)
- «Gamble-Art-Life» School of Visual Arts (New York City, 1981) Art as a Gamble, Gamble as an Art» - Cultureel Centrum (Antwerp, 1981)
- «It's Kill or Cure» Franklin Furnace (New York City, 1982)

Lecture-performance:

- «Creativity» School H.H. (Turnhout, 1979)
- «After Art...» presented at the congress Theory and the Arts Towards a Creative Partnership. Marquette University, Philosophy Dept. (Milwaukee, 1980)

Theatre projects:

- «Theater geschreven met een K is een kater» AnkerruiTheater (Antwerp, 1980) and Shaffly Theater (Amsterdam, 1981)
- «Theatre spelled with a K is a tomcat» Black Box Theatre (Milwaukee, 1981)
- «Het is theater zoals te verwachten en te voorzien was» (Antwerp, 1982-1983)

Poetry:

- «Bicart Poems» publication by Gamma Book (Antwerp, 1979)
- «The Movies of my Live, I've seen them all, alone...» publication Well (Bergen op Zoom, 1982)

Het is theater zoals te verwachten en te voorzien was

Foto Luc Thibaut